

1 באוקטובר 2026

לכבוד
דני לוי, רב ניצב
מפכ"ל משטרת ישראל
lishkatmafcal@police.gov.il

שלום רב,

**הנדון: דרישה לפתיחה בחקירה פלילית בעניין אחריות ערוץ 14 ונושאי המשרה בו לשידור
התבטאות נגד רופאים ואחיות ערבים**

- הרינו לפנות אליכם בשם מכון זולת לשוויון וזכויות אדם בדרישה לפתוח בחקירה פלילית ביחס לאחריותו של ערוץ 14, וכן ביחס לאחריותם של הגורמים הרלוונטיים בערוץ, בעקבות דברים חמורים ששודרו ביום 23.9.2026 בתוכנית "עסקים עכשיו", במסגרתם טען מיכה לייקין-אבני כי "בבתי החולים שלנו יש רופאים ערבים ואחיות ערביות שמרעילים יהודים ומשתיקים את זה יום יום".
- לפי פרסומים, משטרת ישראל כבר פתחה בבדיקה פלילית בחשד להסתה לגזענות בעקבות הדברים, אולם הבדיקה דווחה ככזו המתמקדת בלייקין-אבני עצמו. פנייה זו עניינה בצורך לבחון, לצד אחריותו של הדובר, גם את האחריות הפלילית הנובעת מעצם שידור הדברים והבאתם לציבור באמצעות ערוץ טלוויזיה, ובכלל זה אחריותו של הערוץ, עורך התוכנית, מי שהחליט בפועל על השידור ונושאי משרה רלוונטיים.
- נקודת המוצא לבחינה זו מצויה בסעיפים 144א ו-144ב לחוק העונשין, התשל"ז-1977. סעיף 144א מגדיר "גזענות", בין היתר, כגילוי איבה, עוינות או גרימת מדנים כלפי ציבור או חלקים מן האוכלוסייה, בשל השתייכות למוצא לאומי-אתני. סעיף 144ב קובע עבירה של פרסום דבר מתוך מטרה להסית לגזענות, שעונשה עד חמש שנות מאסר. החוק מבהיר כי לצורך עבירה זו אין נפקא מינה אם הפרסום הביא בפועל לגזענות ואף לא אם תוכנו היה אמת.
- הדברים ששודרו אינם מתייחסים למעשה פרטני המיוחס לאדם מסוים, אלא מייחסים לרופאים ולאחיות ערבים, על יסוד השתייכותם הלאומית, ביצוע שיטתי של אחד המעשים הפליליים החמורים ביותר שניתן לייחס לצוות רפואי, הרעלה מכוונת של מטופלים יהודים, וטוענים כי מעשים אלה מתרחשים "יום יום" ומושקעים. בנסיבות אלה קיים, לכל הפחות, צורך חקירתי לבחון אם תוכן הדברים, נסיבות אמירתם, ההקשר שבו שודרו ואופן הצגתם מקימים את יסודות העבירה לפי סעיף 144ב.
- לצד עבירת ההסתה לגזענות, קיים בענייננו מסלול פלילי נפרד וישיר הנוגע לאחריותו של הערוץ עצמו. סעיף 46(א)(2) לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990, אוסר על מורשה לשידורים לשדר תוכן שיש בו "הסתה לגזענות, לאפליה או לפגיעה ממשית באדם או בקבוצת

- בני-אדם" על רקע, בין היתר, לאום או מוצא. סעיף 46(א) (1) אוסר גם שידור שיש בו עבירה פלילית או עוולה אזרחית לפי כל דין.
6. איסור זה אינו בגדר חובה רגולטורית בלבד. סעיף 95(א) לחוק קובע עבירה פלילית מפורשת של מורשה לשידורים אשר קיים, בעצמו או באמצעות אחר מטעמו, שידורים בנושאים האסורים לפי סעיף 46(א), וקובע בגינה כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א) (4) לחוק העונשין. לפיכך, עצם העובדה שהדברים נאמרו מפי אורח באולפן אינה מייצרת את הצורך לבחון את אחריותו הפלילית של המורשה ששידר אותם.
7. הדברים מקבלים משנה תוקף נוכח סעיף 98 לחוק הרשות השנייה, הקובע כי כאשר עבירה לפי פרק העבירות בחוק נעברת בידי תאגיד, יישא באחריות גם נושא המשרה בו, אלא אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו וכי נקט את כל האמצעים הסבירים למניעתה. הוראה זו מחייבת, במקרה דנן, לברר מי היו בעלי התפקידים האחראים לשידור התוכנית, מי קיבל את ההחלטות העריכתיות הרלוונטיות, מה ידעו לפני השידור ובמהלכו, ומה נעשה לאחר אמירת הדברים.
8. יודגש כי הוראות אלה חלו על הערוץ גם ככל שבמועד השידור עדיין נחשב פורמלית לבעל רישיון זעיר. סעיף 71 לחוק מונה במפורש את ההוראות שאינן חלות על בעל רישיון זעיר; סעיפים 46, 95 ו-98 אינם נמנים עמן. מכאן שמעמדו הרגולטורי של הערוץ אינו מעניק לו חסינות מן האיסור הפלילי על קיום שידורים בנושאים האסורים לפי סעיף 46.
9. במסגרת הבדיקה יש לבחון גם את תחולת סעיף 159 לחוק העונשין, שעניינו פרסום ידיעות כוזבות הגורמות פחד ובהלה. הסעיף אוסר לפרסם אמרה, שמועה או ידיעה העלולות לעורר פחד ובהלה בציבור או להפריע את שלומו, כאשר המפרסם יודע או שיש לו יסוד להניח כי הן כוזבות. החוק קובע בהקשר זה גם חשיבות לשאלה אם ננקטו אמצעים סבירים לאימות הידיעה לפני פרסומה.
10. בנסיבות המקרה, ייחוס תופעה של הרעלת מטופלים יהודים בידי אנשי צוות רפואי ערבים בבתי החולים בישראל עשוי מטבעו לעורר פחד בקרב מטופלים ובני משפחותיהם ולפגוע באמון בצוותים הרפואיים. לפיכך יש לברר מה היה הבסיס העובדתי שהוצג לערוץ, האם הדברים היו מוכרים מראש לעורך או למגיש, אילו פעולות נעשו לבדיקתם, ואם לא נעשתה בדיקה, מדוע.
11. לצד ההסדרים הספציפיים האמורים, סעיף 23 לחוק העונשין קובע את המסגרת הכללית לאחריות פלילית של תאגיד. כאשר מדובר בעבירה הדורשת מחשבה פלילית, ניתן לייחס לתאגיד את מעשהו ואת מחשבתו הפלילית של אדם כאשר, לאור תפקידו, סמכותו ואחריותו בניהול ענייני התאגיד, יש לראות בהם את מעשהו ומחשבתו של התאגיד עצמו. לפיכך, שאלת האחריות של הערוץ מחייבת בירור עובדתי של זהות הגורמים שקיבלו את ההחלטות העריכתיות ושל סמכויותיהם במערך השידור.
12. סעיף 59 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, קובע ככלל כי כאשר נודע למשטרה על ביצוע עבירה, בעקבות תלונה או בכל דרך אחרת, עליה לפתוח בחקירה, בכפוף לחריגים הקבועים בדין. במקרה זה קיימת כבר, לפי הפרסומים, בדיקה משטרתית בנוגע לפרסום

עצמו, ואנו דורשים להרחיבה כך שתחול גם על ערוץ 14 עצמו, המופעל בידי חברת ערוץ יהודי ישראלי בע"מ.

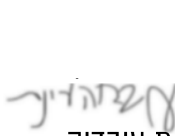
13. אנו ערים לכך שעבירת ההסתה לגזענות היא עבירת ביטוי המחייבת טיפול בהתאם להנחיית פרקליט המדינה 14.12, הקובעת מנגנון אישור של הפרקליטות לפתיחה בחקירה בעבירות בעלות רגישות מיוחדת, ובהן הסתה לגזענות. אין בכך לגרוע מחובת המשטרה להעביר את המקרה ללא דיחוי לגורם המאשר ולבקש את האישור הנדרש מקום שבו קיים חשד לביצוע העבירה.

14. לנוכח האמור, נבקש כי הבדיקה שכבר נפתחה לא תוגבל לאחריותו האישית של לייקין-אבני, וכי תיפתח חקירה פלילית שתבחן גם את אחריותם של חברת ערוץ יהודי ישראלי בע"מ ושל הגורמים האחראים בערוץ. במסגרת זו נבקש לבחון, בין היתר, חשד לעבירה לפי סעיף 95 בצירוף סעיף 46 לחוק הרשות השנייה; את תחולת סעיפים 98 לחוק הרשות השנייה ו-23 לחוק העונשין; את החשד להסתה לגזענות לפי סעיפים 144א-144ב לחוק העונשין; וכן את תחולת סעיף 159 לחוק העונשין; לצורך כך נבקש כי המשטרה תפעל לשמירת מלוא חומרי השידור, לרבות ההקלטה המלאה ולא רק הקטע שהופץ ברשת; תאסוף את חומרי ההכנה והתחקיר לתוכנית; תברר את זהות עורך התוכנית ומי שהחליט על הזמנת המראיין ועל שידור דבריו; תבחן מה היה ידוע לגורמי הערוץ בדבר תוכן הדברים ובסיסם העובדתי; ותבדוק אם הקטע שודר או הופץ מחדש בפלטפורמות שבשליטת הערוץ לאחר השידור המקורי.

16. ההתייחסות לאחריותו של גוף השידור אינה עניין נלווה לאחריותו של הדובר. המחוקק קבע במפורש הן עבירה החלה על מורשה לשידורים המשדר תוכן האסור לפי סעיף 46 והן הוראות לאחריותם של נושאי משרה. על כן, חקירה המתמקדת אך ורק במי שהשמיע את הדברים, מבלי לבחון את תהליך קבלת ההחלטות שהביא לשידורם ולהפצתם, לא תבחן את מלוא החשדות העולים מן האירוע.

17. נבקש לקבל אישור על קבלת הפנייה ועדכון בדבר העברתה לגורמי החקירה והפרקליטות המוסמכים.

בכבוד רב,



עיתן עובדיה

מנכ"לית, מכון זולת



טל הלל, עו"ד

מקדמת מדיניות, מכון זולת

עותקים: עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה, במייל: lishkat-voetz@justice.gov.il; עו"ד עמית איסמן, פרקליט המדינה, במייל: state-attorney@justice.gov.il; עו"ד עירן נהון, היועץ המשפטי למשטרה, במייל: yoamash@police.gov.il